

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

Gazdasági és társadalmi hetilap.

— MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP. —

Előfizetési ár:

Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. Egyre szám 10 kr.
Gazdasági egyesületi tagoknak és közöseknek 2 frt.
Előfizetési pénzek és reklamációk GONDOS (Grünbaum)
MÁRK nyomdatulajdonos címére küldendők.

Felolvas szerkesztő: CSORNA JENŐ.

Kiadó-tulajdonos:

Gondos (Grünbaum) Márk.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez küldendők.
Hirdetési díj: 1 sorosú petitor egyszeri hirdetésnél 10 kr. többszöri hirdetésnél soronként 6 kr. Helyéjdi 30 kr.
Nyilttér petitora 25 kr.

Közgazdasági érdekeink.

VI

... akkor inkább hadd járjon aratni, ott legalább nem satnyul, nem nyomorodik el, ha keveset keres is, ezen szavakkal lejtezte be — a kéziratot úgy látszik elvesztette volt, — a szedő a 33-ik számban megjelent cikkemet, még jó, hogy oda nem tette: Slavoniába, mert az ellen határozottan protestáltam volna.

Éppen a Slavoniába való zárandokolás kaszálási és aratási munkálatokra az a rákfene, mely szőlőkben az intenzivebb szőlőszetet majd lehetlenné teszi, a mit ez idén fokozottabban mértékben minden intelligensebb szőlősgazda sajnósan tapasztalhatott.

A második kapálás, lombozás, kötözés és permetezéshez kellő időben alig lehetett — férfit éppen csak nagy ritkán — munkást kapni, azok pedig mind oly munkák, melyek elodázása a természozamra káros befolyással vannak, sőt azt tönkre is tehetik, amint azt az idén sajnósan tapasztaltuk.*

Pedig, hogy hegyes vidékünk megnyire alkalmas a szőlő-kultúrára és gyümölcsstermelésre, azt vidékünk egy kiváló szőlősgazdája e lapokban már

* Az idén a 2-ik permetezésnek kellő időben nem történt folytatás a térségi szőlőket, ott a hol a jég tönkre nem tette a szépen mutatkozó hozamot, kevés kivétellel tönkre tette a peronospora.

egy tanulságos cikksorozatban kifejtette és indokolt számfejtéssel 10 évi átlagban annak jövedelmezőségét bebizonyította, buzdítani öhajtván a kisebb szőlősgazdákat a követésre.

A muraszombati gazdasági főök-egyesület elismerést érdemlő buzgóság-igazláradozik a gyümölcsészet és szőlőszet terjesztése ügyében; sokat tehetnek ebben az ügyben mint leg-hivatottabb factorok, jó példaadással a tanítók, ugy a lelkészek is és ha így közös akaráttal és kitartással sikerül majd 20—25 év múlva a mostan ugyszólván kopár, silány tenyőbok-rokkal és koldus-szedérel koszorozott magaslatainkon szám bavehető mennyiségben gyümölcsöt, kivált az ott jól diszáló szilvát és bort is produkálni, akkor gondolhatunk csak egy nagyobb szobásu gyümölcs-pálinka és cognac-főzde vagy mint a IV. cikksorozat mondja „gazdasági szeszgyár“ felállítására, feltéve, hogy az akkor fennálló szeszadó törvény — s remény-hetleg akkor már Muraszombaton keresztül lütyülő vasut daczára — meg nem nehezítik, esetleg egészen meg nem fojtják.

Adná Isten, hogy a különben kies fekvésű, természeti szépségekben gazdag hegyeink minél előbb vetélkedhetnének a szomszédos stájer hegyek-

kel, a melyek geologiai szempontból, majd ugyan olyan természetiek mind a mienkek és csak cultura tekintetében szárnyalják tul azokat és hogy ne legyenek az a mik jelenleg: a vend Karszt.

Czélutudatos komoly munkával idővel el is érhetnök öket, de csak ugy, hogyha munkaerőnk nem Slavoniában aratási és kaszálási munkálatokra, hanem itthon használjuk fel gyümölcsészetünk és borászatunk fejlesztésére.

(K—s.)

A harmadik, díjazással egybekötött lóvásár Muraszombaton.

A Muraszombati gazdasági főökgyelet folyó évi augusztus hó 24-én Muraszombaton a díjazással egybekötött harmadik lóvásárt rendezte.

Amidőn a gazdasági főökgyelet választmányja ezen lóvásár rendezését elhatározta, tette ezt első sorban azért, mert lehetővé akarta tenni a Muraszombati vidéken tenyésztett loanyag értékesítését, másrészt pedig alkalmat kívánt adni arra, hogy széles körben ismerse válják az az anyag, mely főleg lóvasutak czéljaira s mezei munkára oly kiválóan alkalmas.

A Muraszombati vidéken tenyésztett „nóri“ származásu lovak létezését sokan tudják, de kevesen ismerik; azért, hogy az itteni gazda lovat értékesítse, távoli piacokot kell felkeresnie vagy pedig lovat otthon — jóval a tényleges értéken alól — eladnia.

A muraszombati lóvásár feladata ezen hiányt segíteni; úgy képes lesz e arra, az a jövő tükta. — Következtes kitartással, a hivatott ténnyezők együttes és egyetértő közreműködésével a muraszombati lóvásár nemzetközi fontos missiót fog teljesíteni.

E harmadik lóvásárnak feladata volt továbbá

GYÓGYÁR

Fenyvesek között.

Fenyvesekkel szegélyezett
Pászitos réten sétálók,
Hol körötem mindenfelől
Jóillatu vadvirágok,
Melyeket körülönganak
Piczi apró fűre méhek.
Ily gyönyörű szép kis helyre
Temesztetek el engemet,
Sokat hányatott életem
Itt leluie illő nyughelyet.
Egyszerű fenyő fejűmre
Ne vessétek a nevemet,
Mert nem voltam nem is leszek
Én rabja a hiúságnak,
Hol porladozik tetemem,
Minek tudni a világnak
Itt a balszanos fűszálak
Es az erdők dala: népe
Lelki vágyaimnak legszebb
Megvesztett ábránd képe
Imádom a termézetet
Es szeretem a virágot,
Ily magános csendes helyen
Kívánom a siri álmot

— TOMPA LAJOS.

Szárnyszegetten.

Irta: FRANK ZOLTÁN.

Ott jártam kánn, falunk alatt az érpártján!
Sárguló, selyem gyeponyón hervadó virágok
bolyongattak a hűvös, esti szélben.
A hold, a mint végig fekdtt a loesgő h-
szakoz, ide-oda kimbáldozott, mintha tünderek or-
száujta volna, mely átsiklik messze tul a szűr-
kes kékségbe, hol a határ ege ráborul a szuny-
nyadó világra.

S olyankor odanlök az érpártjára szárnyszeg-
getten; titkos bu titkos bánat és a reménytelens-
ség az oda emléket után elvergődő lélekkel, mint
a szárnyszegett madár.

Azután kisirom magamat ott, hol nem látnak,
hol nincs sem irigy, sem körörendő szem, csak
az éj mécei a pislogó csillagtábor Minek is van
lélek! Minek is van szív, érzelem és kedély, ezer
nyugtalan-ság és örök békétlenség széles világa
egy kebelben...

Milyen jó volna az örök oktalanság, a csend-
es bűtáság! Kinzó gyönyör, fojtott bánat, vá-
gyak és hű remények nélkül.

Ha az ember olyan lehetne, mint a falevél,
örök élettél, örök feltámadással! Minden évszak
meghőzná virágot, rügyet a tavasz a gyermekes-
korát; örömet a nyár a szerelem gyümölcsét.

Es akkor nem hullna köny, nem volna sír,
tenger sírja a temetőnek hol elveszett emberek
pihennek édes nyugalmu nélkül az örömtelen vi-
láguk.

Mert roszak vagytok ti emberek nagyrészt!
Tettes és képmutatás a legfőbb kincsetek!

Szemben barátok, hát mögött ellenségek, gyilkos
boszúálló, minő csak ember lehet, kivel szem-
ben nincs védelem, mint a pusztában bömöböl
oroszlán, az ég villama ellen.

Azért vagy ritka emberi jószág, ritkább mint
az égi szivárvány s becses és bámulandó, kinek
osztályrészlűl juttatja a sors.

Azért szeretlek természet nagyon, mert mind-
den igaz színedben. Igaz a forró napsugár, igaz a
bágyadt hold, igaz a zöld mező, a virágillat és
a tövised is egyaránt.

Es igaz vagy te is jószágos lélek; szerencsés
halandó még az is, ki boldogtalannul imád és re-
ménytelenül szeret.

Mint az üldözött vad éltető, mentő sürtüje az
erdő, olyan menedékhely szived szeretete, lelked
jósa.

Es mégis bánat a világ Mintha közös kincse
volnát, mint a napsugár; bánat hogy jobb vagy,
mint az égés világ maga.

Es én áldom léptem nyomát, álmatlan éje-
leim részese, boldog-boldogtalanságom kincse. Ugy
beszélnek rólad mintha részed volna beszéltesteről.

Mintha titkolt érzés nyilvános beszéd tárgya
lehetne, mintha ez érzelem közös prédája lehetne
a világ nyelvének.

Ha ugyan van világ és a világuak szája és
joga a megilletésére.

Azért futok az emberek elől hozzád szabad
természet: óled végtelenségben kipihenem azt, mit
nem nyujt csak nyugalom és melegegedés a föld
uukasai ott izadnak a delelő napon és én meg
nem hallatom panaszt a szájon és kívánságot a
szívemben lak

Határportyázás. A stájerországi orosz hatóság intézkedése folytán holnap f. hó 2-án általános portyázást tartanak a határszélen. Hatóságaink meglettek a szükséges intézkedéseket, hogy ezzel az alkalmalom idegen eszavargók magyar területre ne is meneküljenek.

Czigányaink újiból garázdálkodnak. A 2 év előtt befejezett czigányhajszója után, mely ennek a felvad fajnak egész legióját juttatta a kanizsai törvényszék börtönébe — alig hallottunk valami jelentékenyebb bünességről. Most azonban ismét egy vakmerő rablás hírének halljuk a szomszéd Stájerországban, melyet a mi czigányaink vittek véghez. Bischofsgurg községben (Eibiswald mellett) Pilch János molnár házába az ablakvasak kifeszítése után 4 magyarországi illetőségű czigány — Baranya István, Csene István, Csene Márton és Sárközi Lóbert, betörték s onnantól 1655 ft készpénzt, zselédrt, ruhaneműket vittek el. Tetűk felfedeztetvén, az egész falu lakossága üldözöbe vette őket s Egydi községben sikerült közülük a három elsőt elfogni. 965 ft készpénzt még meg is találtak náluk A negyedik, Sárközi Róbert azonban a többi pénzzel megugrott, olyformán, hogy futásokban üldözőire revolverrel visszalövedőzött. Id-haza után leánykedét és dorbérelt a hidegkúti, zoltánházi és bodóhegyi korecskákban, mindaddig, míg a felföldendai csendőrök el nem csípték.

Hűségesei. Horváth Ferenc stájerországi születésű szolgaleány, volt gazdája Szocius István végliyi kora márcs számlájára szász darab rövid szivart és 1 db hasz krajezors kenyeret vásárolt be Köhidán Hirsch Lipót boltjában. A kenyéret utralónak elfogyasztotta, a szivárokkal pedig bejötti Muraszombathba s itt darabonként eladogatta, — de ezen az üzleti műveleten rajt vesztett, mert a csendőrök elcsípték s átadták a bíróságnak.

Tűz. Mult hó 27-én reggeli 2 órakor Vöjcz Mátyas bíróségi lakós tűzet jelentett a stájer Sicheldorf faluban, mely csakhamar elterjedt, Klobasszer gazdasági épületet hamuvá tette, meg melőtt háromnan is tüzoltok érkeztek volna. A szomszéd épületek bizonytalán szintén a tűz áldozatává lettek volna, ha a d-rék és jól szervezett murapétrócz bíróségi önk. tűzoltóegylet nagy rohamian avész helyére nem érkezik és tapintatos vezetésével a tűz továbbterjedésének gátat nem vet. — Dicséret hogy ezen d-rék tűzoltó-egylet csak rövid egy este-undeje áll fenn, már 4 tűzpróbat állott ki. A tűz lokalizálása után érkezett meg a sichel-dorfiakkal szomszédos laafeldi tüzoltók csapatja. — Igazán csodaszámba megy, hogy a gazdag Sicheldorf község még nem fogta fel a tüzoltói intézmény nemis intencióját. Így nem e-oda, ha ismét eschek és horvátokra szorulnak, ha őket „tűzveszély” fenyegeti. (1)

Tűzvész. Szent-Biboron mult hó 29-én délután 1 óratól egész esti 6 óráig nagy tűzvész pusztított, melynek 4 ház és 2 gazdasági épület, sok takarmány stb. esett áldozatul. Bar a szomszéd tüzoltó egyletek Battánydórt, Mártonhelyről, Tótöröczről e-akhamar a helyszínün termettek, migis oltsárolt alig lehetett szó, mert az urlgó

nagy szárazság miatt a kutak csakhamar kimerültek s a feeskendők viz hiányában télenül állottak. A tűz Horváth József szemetétdombján támadt, mely állítólag a szemet közé keveredett gyufából gyuladt meg.

Oszály-sorsjáték. Az 1896-iki ezred-éves kiállítás alkalmára a magyar kormány a képviselőház előzetes határozata folytán oszály-sorsjátékok rendezésére adott engedélyt, melyek elsője folyó évi október 16-ától 19-éig egy kir. közjegyző és tanuk jelenlétében, Budapestben nyilvánosan megjelölt húzasával veszi kezdetét. Az oszály-sorsjáték intézménye nálunk még újdonság, de a külföldön már évszázadok óta divik s mindenütt szépen vált be. Tény, hogy a sorsjátéknak ez a neve bír a közönségre legnagyobb előnyvel, mert mindenki könnyen számíthatja ki nyereséi esélyeit s oly mérvben vehet benne részt, a mennyire viszonyai megengedik. — Az oszály-sorsjáték választás az állam felügyelése alatt áll, a sorsjegyek csakis a hivatalos névterekben adhatnak el s csupán eredeti sorsjegyek léteznek, melyek mind-egyikén a magyar czimere, az oszály-sorsjáték-igazgatóság aldirása és a gyűjtőde czime áll, mely a sorsjegyet eladta. A sorsjegyek már forgalomban vannak és Heintze Károly vezérnylvnok által (Budapest, Szervitátor 3.) adhatnak el.

Irodalom.

Érdekes újítás. Edig Magyarországon lehetetlen volt az év nevezetesebb eseményeit könnyen áttekinthető alakban számon tartani, mert bármely hírlap egy évfolyama oly nagyterjedelmű s oly nehezen áttekinthető, hogy ennek a czélunk nem igen felelt meg. Most a Budapestben megjelenő „Világnapló” azt az érdekes lexikonoszerű naplót vezet hétről-hétre minden nevezetesebb eseményről s így az év eseményei dátum szerint könnyen áttekinthetők. A „Világnapló” hetenként, szombaton jelenik meg s bár csak 6 ft az évi előfizetési ára, e lexikonoszerű napló a napi- és hetilapokból, folyóiratokból, szak- és cselelapokból átveszi az érdekes közleményeket s így nélkülözhetlen hírlapja ez mind-azonoknak, a kiknek sem időjük, sem alkalmuk, hogy a hatszázat meghaladó magyar hírlapokat áttezzék. Ez az elejétől végig érdekesítő újság nemcsak a tudás vágyát elégíti ki, hanem az általa nyújtott vastkos lexikon mellett rendkívül növeli olvasói intelligenciáját. Kiválónival Budapest, Révai-utca 14.

Vegyes hírek.

A megyéből.

- Mikszáth Kálmán a hírneves író mult hó 26-án Szombathelyen időzött.
- Az anyakönyvezetők díszövéből az első példány megérkezett már az alispáni hivatalhoz. Az öv néhez hullámos selyemből készült, elől az ország czimere díszít, gyöngyörről kivitelű domború himzésben.
- A hadosi önk. tüzoltó-egylet alapszabályait a kormány jóváhagyta.

— A Szent-gothárdi gymnasium új épületét folyó hó 15-én nyitják meg és adják át rendelkezésnek.

— A német-újvár — Körmenyi vasút építését a tavasszal megkezdik.

— A Szent-Gothárdon székelő Rába-lapincs-völgyi takarékpénztár elnökévé a lemondott Gerzits Fábian helyébe Usz Gábor ügyvédet választották meg.

— A szombathelyi vasút-állomást a jövő év folyamán kibővítik.

A hazából.

— A budapest-cskatornyai villamos vasut ugy látszik megvalósul. Egy külföldi czég ugyanis azt az ajánlatot tett-e az engedményeseknek, hogy a finanszírozást kedvező feltételek mellett hajlandó eszközölni — Hol maradunk mi Cskatornyaitól! — nekünk megváltás volna egy dözögő viczinális vsut — ott már a gyorsvonat is meghaladott dolgok válik!!

— Ferencz József, a magyar unitárius egyház plébánosa. h. hó 27-án ünnepelel negyven éves lelkési jubileumát a Bölömben (Erdély) megtartott zsinaton.

— Cskatornyán az állami polgári leányiskola I. II. osztálya szeptemberben megnyílik. — A keszthelyi r. kath. templom 23 ezer ft költséggel fogják restaurálni.

— Pétőfné-Szendery Julia mint ez a mostani levéltári kutatásokból kitűnt, Keszthely-Uj-majornban született.

— Zalamegye állami köztzainak hossza 267 kilométer, a törvényhatósági utak pedig 1190 kilométer. — Föntartásuk 287,400 forintba kerül évenként.

— Mura-Szerdahelyen körjegyzővé Bernyák Lajos választották meg.

A nagyvilágból.

— Sándor szerb király utazása közben Párisban meglátogatta az ugyancsak ott időző görög királyt.

— Münchenben katolikus kongresszus ülészik.

— Az új osztrák kormány megalakításával Badeni gróf van megbizva.

— Világjáró táegyfalók. Thörner Fred és Kögel Gusztáv amerikai tárgyfalók a föld körüli utazásuk közben Bu lapestre érkeztek.

Nyitlér.

E rovat alatt közlöttekért nem felelős a szerk.

Foulard-selymet 60 krtól 3 ft 35 krig méterenként, — japáni, kínai, stb. a legújabb mintázzal és színekben, u.m. fekete, fehér és színes Henneberg-selymet 35 krtól 14 ft 65 kr. méterenként sima, csizos, kockázott, mintázott, damaszt stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 szín- és mintázatban stb. postabér- és vámmentesen a hához szállítva és mintákat küld postafordul-tával: Henneberg G. (cs. kir. udv. szállító) selyemgyára Zürichben. Szajcska czimzett levelekre 10 kros, levelező-lapokra 5 kros helyes ragasztandó. — Magyar nyelvre írt megmondások pontosan elintéztettek. 2

Legjobb írtószere poloska, bolha, konyhaferítő férgek,

elősdiek és különféle férgek ellen stb. stb.

"Zacherlin"

csodálatosan hat! Rovarokat pusztít, — jobban mint bármely más

szer — ezen tulajdonsága miatt az egész világon, mint egyedüli a maga nemében keresztek és kedveltetik. Jelei: 1. bepecsételt üveg, 2. „Zacherl” név. Kapható:

Muraszombathán: ASCHER B. és FIA uraknál.

Szent-Gothárdon: EINBECK KÁROLY, FRIEDRICH JACOB és LUTHAR LAJOS uraknál.

Jánosházán: KOHN IZSÁK és SPITZER SAMU uraknál.

Az államilag engedélyezett

Magyar osztály-sorsjáték

az 1896-dik ezredéves kiállítás alkalmával.

I. osztályú nyeremények. Huzás 1895. október 16-19.

	korona	korona
1 nyeremény á	80000	80000
1	60000	60000
1	40000	40000
1	30000	30000
1	20000	20000
1	15000	15000
1	10000	10000
2	8000	16000
8	4000	32000
10	2000	20000
13	1000	13000
100	400	40000
860	200	172000
9000	80	720000
10000 nyeremény	összesen	1268000

Kibocsátás 1000,000 sorsjegy 31,499 nyereménnyel és egy jutalomljjal.

A nyeremények minden levonás nélkül fizetettek ki. A huzások államfelügyelet és a királyi közigyelző e lendrzése mellett történik.

Legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben:

1.000,000

korona.

Az I. osztály huzása után vásárolt sorsjegyekért az I. osztály díja után fizetendő.

II. osztályú nyeremények. Huzás 1895. december 6-14.

	korona	korona
1 jutalom	600000	600000
1	400000	400000
1	200000	200000
1	100000	100000
1	50000	50000
2	20000	40000
2	15000	30000
4	10000	40000
4	8000	80000
10	6000	152000
100	2000	200000
200	1000	200000
1150	200	230000
20000	100	2000000
21499 nyerem. s jutalom		4382000

E 40 nyeremény közül az utóbbira kivont Káplia 600000 korona díjat

AZ I. OSZTÁLYÚ SORSJEGYEK ÁRAI:

$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$	sorsjegy
40.-	4.-	2.-	korona.

A TELJES (mindkét osztályra érvényes) SORSJEGYEK ÁRAI:

$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{10}$	$\frac{1}{20}$	teljes sorsjegy
80.-	8.-	4.-	korona.

Valamennyi sorsjegyek a falragaszok által megjelölt eladási helyeken kaphatók.

Budapest, 1895. augusztus hóban
Andrássy-ut 5. szám.

Magyar Osztálysorsjáték Igazgatóság.

Sorsjegyek eladásra való átvétele iránti megkeresések hozzánk intézendők.

Első államilag engedélyezett Magyar Osztálysorsjáték

az Ezredéves kiállítás alkalmából Budapestben, 100,000 drb sorsjegy,
31499 két osztályba beosztott pénznereményekkel és egy jutalommal.

 5 millió 600,000 korona összértékben

minden levonás nélkül készpénzben fizetendő — Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

E G Y M I L L I Ó K O R O N A.

Első huzás 1895. évi október 16-tól 19-ik napjáig Budapestben.

E szerint ajánlom és utányvét mellett küldök szét

Eredeti sorsjegyeket az 1-ső osztály részére $\frac{1}{10}$ 10.- $\frac{1}{20}$ 20.- $\frac{1}{4}$ 8.- $\frac{1}{10}$ 4.- $\frac{1}{20}$ 2.- korona.
er. teljes sorsjegyeket, melyek mind a 2 huzásban érvényesek $\frac{1}{2}$ 80 $\frac{1}{10}$ 40 $\frac{1}{20}$ 16 $\frac{1}{4}$ 8 $\frac{1}{20}$ 4 kor.

Teljes sorsjegyek, a melyek az első osztályban nyereménnyel kibuzatnak, egyszersmind a nyereménnyel az első gese a második osztályra vonatkozó betét fizetetik vissza. — Megrendelések postautalvány ulján lehetőleg a cím igen pontos megjelölésével kéretnek.

HEINTZE KÁROLY fő-elárusító Budapest, Szervita-tér 3. szám.

Check Conto: Magyar postatakarékpénztár 3960. — Sürögő-cím: LOTTÖHEINTZE Budapest. — Vidéki megrendelők porto fejében 10 fillért ajánlott levelekért 30 fill továbbá minden egyes nyereménjegyzékért 20 fill sziveskedjenek külön mellékelni.

 Lottogyűjtődék, viszontelárusítók és ügynökök mindenhol felállittatnak.